บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ แนวคิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๑ ความหมายประสิทธิผล

๒.๑.๒ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๓ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๔ หลักการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๕ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ

๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๑ ความหมายของประสิทธิผล

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จ, ผลที่เกิดขึ้น[๑]

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การเปรียบเทียบค่าผลลัพธ์ (Outcomes) ของงานหรือโครงการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไเพียงใด[๒]

---

[๑] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน,** (กรุงเทพมหานคร : นามมีบุ๊คส์พับลิชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๖๖๗.

[๒] สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แผนหลักโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน.** กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว), หน้า ๘๗.

วิเชียร วิทยอุดม ได้กล่าวถึง ประสิทธิผลขององค์การว่า ความมีประสิทธิผลขององค์การประกอบด้วยความมีประสิทธิผลของบุคคลและของกลุ่มรวมกัน มุมมองความมีประสิทธิผลขององค์การ ก็โดยพิจารณาว่า ความมีประสิทธิผลขององค์การนั้นมีมากกว่าผลบวกของความประสิทธิผลของบุคคลและของกลุ่มรวมกัน องค์การก็จะมีผลการดำเนินงานที่ดี[๓]

พิภพ วชังเงิน ได้อธิบายถึงการวัดหรือประเมินความมีประสิทธิผลขององค์การว่า การวัดความมีประสิทธิผลไม่ควรวัดเพียงเฉพาะปริมาณผลผลิตที่ออกมาหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องวัดขนาดความสำเร็จด้วยว่าบรรลุผลสำเร็จดีขนาดไหนโดนวัดลึก ๒ ทาง ๑) วัดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ผลผลิตที่ทำได้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ๒) วัดความสามารถขององค์การว่าช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกตำแหน่งหน้าที่ ระดับชั้นให้ดีขึ้น และช่วยตอบสนองความต้องการได้เพียงใด

กิบสัน และคณะ นิยามประสิทธิผลไว้ว่าประสิทธิผล (Effectivness) เป็นเรื่องของการกระทำใดๆ หรือความพยายามใดๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้นการกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นกับว่าผลที่ได้รับนั้นตรง ครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด[๔]

ประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ประสิทธิผลของบุคคล

๒. ประสิทธิผลขององค์การ

ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถติงานใดๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลตรงและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมดีงาม ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากร ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ คือ เป็นการปฏิบัติด้วยความพอใจ ปฏิบัติเต็มความสามารถ ปฏิบัติด้วยการเลือกสรรกลวิธีและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างสูงสุดแต่ใช้ทุน ทรัพยากร และระยะเวลาน้อยที่สุด

---

[๓]วิเชียร วิทยอุดม, **พฤติกรรมองค์การ**, (กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิลม์และไซเท็กซ์, ๒๕๔๗), หน้า ๗๒.

[๔]กิบสัน และคณะ (Gibson and Others) อ้างใน สมใจ ลักษณะ, **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เพื่มทรัพย์ การพิมพ์), พ.ศ. ๒๕๕๒, หน้า ๕-๖.

ประสิทธิผลขององค์การ เน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งกิบสัน และคณะ (Gibson and others) อธิบายถึงเกณฑ์ของความมีประสิทธิผลขององค์การว่าประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ๕ ตัวคือ

๑) การผลิต (Production)

องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การสามารถดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งเชิ
ปริมาณและเชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์การ

๒) ประสิทธิภาพ (Satisaction)

องค์การมีประสิทธิผลถ้าอัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากร (Inputs) ที่ใช้กับ
ผลผลิต (Outputs) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ปัจจัยทรัพยากรได้คุ้มค่า

๓) ความพึงพอใจ (Satisfaction)

องค์การมีประสิทธิผลถ้าผลการดำเนินงานขององค์การนำมาซึ่งความเ
สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์การ

๔) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness)

องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้
สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์การและภายนอกองค์การ

๕) การพัฒนา (Development)

องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การสามารถเพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัย
สามารถ (Capacity) ขององค์การให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมข้อควร
สังเกต คือความหมายของประสิทธิผลทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมีความหมายครอบคลุมทั้ง
ผลการดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและยังครอบคลุมถึ
กระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งก็คือรวมถึง
ประสิทธิภาพนั่นเอง

องค์ประกอบของความมีประสิทธิผลขององค์การ ที่นำมาใช้ในการวัดหรือประเมิน
ความมีประสิทธิผลขององค์การ มี ๘ ประการคือ

๑. ความสามารถในการหากำไร

๒. การเจริญเติบโต

๓. การได้มาของทรัพยากร

๔. ความสามารถในการปรับตัว

๕. นวัตกรรม

๖. ผลผลิต

๗. ความพอใจผู้บริโภค/ลูกค้า

๘. ความพอในของลูกจ้าง/ความไว้วางใจ

ซึ่งองค์การใดๆ อาจจะไม่สามารถพิจารณาตัดสินประสิทธิผลตามองค์ประกอบทั้งหมดไปพร้อมๆกันได้ การได้มาซึ่งประสิทธิผลตามส่วนประกอบเพียงหนึ่งอย่าง อาจจะเป็นการยากหรือเป็นไปไม่ได้เลยที่จะแสดงว่ามีประสิทธิผล เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบได้เพียงหนึ่งอย่างหรือมากกว่า ดังนั้นการวัดประสิทธิผลขององค์การใดๆที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิผลนั้นจึงไม่สามารถกล่าวโดยอ้างถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นตัวใช้วัดประสิทธิผล ซึ่งแท้จริงนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ประเมินวัด กรอบเวลาที่ใช้วัด และมาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

สรุปได้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จที่ได้จากการเปรียบเทียบค่าผลลัพธ์ของงานว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยวัดใน ๒ ด้านคือ

๑. วัดผลผลิตที่ทำออกมาว่าถึงเป้าหมายหรือไม่

๒. วัดความสามารถขององค์การว่าช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนให้ดีขึ้นและช่วยตอบสนองความต้องการหรือไม่ ประสิทธิผลความหมายรวมทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมีความหมายครอบคลุมทั้งผลการดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและยังครอบคลุมถึงกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และใช้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิภาพนั่นเอง

๒.๑.๒ ความหมายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

การบริหารงานวิชาการนั้น ได้มีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านเสนอแนวคิดและให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันโดยมีรายละเอียด ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน เมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม[๕]

ประกอบ กุฎโพธิ์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นศิลปะการใช้อำนาจและการใช้ทรัพยากรในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนากิจกรรมทุกอย่าง ที่ส่งผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ให้มีประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน[๖]

เลิศณรงค์ พูนเกิดมะเริง ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะเป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว การบริหารงานวิชาการยังรวมถึงการอบรมศีลธรรมจรรยาความประพฤติของนักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป[๗]

สรุปความว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

๒.๑.๓ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการในโรงเรียนมี คือ งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นๆ เป็นเพียงส่วนประกอบหรือปัจจัยที่ส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ จุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม งานวิชาไม่ใช่งานที่เพียงแต่ทำ

---

[๕]สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **การบริหารงานวิชาการ,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๔๑), หน้า ๘๔.

[๖]ประกอบ กุฎโพธิ์, "การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา", **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา,** (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา), ๒๕๔๕, หน้า ๑๒.

[๗]เลิศณรงค์ พูนเกิดมะเริง, "การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา", **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา,** (คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา), ๒๕๔๖, หน้า ๓๔.

ให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้เท่านั้น แต่ยังจะต้องมีความสามารถปรับตัวในสังคม และเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งงานวิชาการของโรงเรียนมีความสำคัญ ดังนี้

ฉัตรชัย อรณนันท์ ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอนโดยตรง โดยครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา งานวิชาการดังกล่าวนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภารกิจของสถานศึกษา คือการให้บริการทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำในด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด[๙]

เอกชัย กี่สุขพันธ์ ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารงานของโรงเรียน เพราะโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการพิจารณาเด็กนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทัศนะคติ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ให้เป็นไปในแนวทางที่สังคมต้องการ[๑๐]

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เพราะจะเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าของโรงเรียนด้านอื่นเป็นแต่งานเสริมเท่านั้น[๑๑]

บุญส่ง พุทธรักษ์พงศ์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้ประโยชน์เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น[๑๒]

ความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของงานวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุและนำความสำเร็จ

---

[๙]ฉัตรชัย อรณนันท์ , **หลักการบริหารการศึกษา,** (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, ๒๕๒๙), หน้า ๑๕๖.

[๑๐]เอกชัย กี่สุขพันธ์, **หลักการบริหารทั่วไป,** (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙), หน้า ๘๒.

[๑๑]วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, **หลักการนิเทศการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : อาร์ตกราฟฟิค, ๒๕๓๘), หน้า ๖๕.

[๑๒]บุญส่ง พุทธรักษ์พงศ์, "การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่", **ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา,** (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), หน้า ๑๔.

มาสู่สถานศึกษา ดังนั้นจุดประสงค์ของหลักสูตร วิธีสอนกิจกรรมการเรียนรู้ การวั จึงเป็น กระบวนการต่อเนื่องทางวิชาการอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิผลที่ต้องการ

๒.๑.๔ หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือ โรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิผล งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมาก ในหารบริหารงานแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน แต่หลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการโดย ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก ได้กล่าวสรุปถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า[๑๒]

๑. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก

๒. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน

๓. ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิกชอบให้ผู้ปฏิบัติ

๔. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

๕. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ

๖. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น

๗. มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน

๘. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

๙. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ

๑๐. ติดตามและประเมินผลงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้[๑๓]

๑. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไ าออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้าเกินกำหนด

๒. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั่นคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ

---

[๑๒]กิติมา ปรีดีดิลก, **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, ๒๕๓๒), หน้า ๔๘ – ๔๙.

[๑๓]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ,** (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๒), หน้า ๒๑.

๒.๑.๕ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้คุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้แก่ ความเข้าใจ ความคิด ความสามารถ สุขภาพกายและจิต และคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยการกำหนดไว้ในหลักสูตร คาดหวังโดยชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษา และคาดหวังโดยตัวผู้เรียน

การที่สถานศึกษาหรือโรงเรียนจะบรรลุภารกิจหลักที่สำคัญตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ได้นั้น ผู้บริหาร คณะครู หรือบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกท่านมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานทั้งหมดภายในสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งจากการศึกษาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

กรมวิชาการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้ ๑. การวางแผนงานวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่างในการรวบรวมจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติในงานวิชาการ รวมทั้งการจัดทำแผนงานวิชาการ ๒. การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดองค์กร การกำหนดหน้าที่ความผิดรับชอบ การจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน รวมทั้งการจัดครูเข้าสอน ๓. การพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ในการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่างๆการจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ทางด้านวิชาการ ๔. การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนรายวิชา การจัดหาจัดทำการใช้และการบำรุงรักษา รวมทั้งการผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอน ๕. การวัดผลและการประเมินผลการเรียนเกี่ยวข้องกับงานทะเบียนการจัดทำผลการเรียน การแจ้งผลการเรียนไปยังผู้ปกครองหรือผู้เรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดผลการเรียนการจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มการวัดผลและการประเมินผลการทดสอบมาตรฐานวิชาการ ด้วยตนเอง ๖. การประเมินผลงานวิชาการ เกี่ยวกับการติดตามประเมินผล การนำเอาปัญหามาวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพมากขึ้น[๑๔]

---

[๑๔]กรมวิชาการ, **คู่มือประเมินการใช้หลักสูตรตนเองของโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร**: โรงพิมพ์คุรุสภาพลาดพร้าว, ๒๕๓๔), หน้า ก.

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ ๖เรื่อง ดังนี้[๑๕]

๑. เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรใช้ในโรงเรียน

๒. เรื่องการสอนและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

๓. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารนักเรียน ให้ตอบสนองหลักสูตร และเสริมสร้างหลักสูตรให้เป็นผลสมบูรณ์ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๔. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจการห้องสมุด เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรงเพื่อเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมาของหลักสูตร กับเรื่องห้องสมุดและการเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง

๕. เรื่องการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตรกับการประเมินมาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ของโรงเรียน

๖. เรื่องการนิเทศการศึกษาและเรื่องการพัฒนาวิชาชีพ สาหรับบุคลากรครูและบุคลากรทางวิชาการของโรงเรียน

ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้[๑๖]

๑. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ

๑.๑ แผนการปฏิบัติงานวิชาการ

๑.๒ โครงการสอน

๑.๓ บันทึกการสอน

๒. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน

๒.๑ การจัดตารางสอน

๒.๒ การจัดชั้นเรียน

๒.๓ การจัดครูเข้าสอน

๒.๔ การจัดแบบเรียน

๒.๕ การฝึกฝน

๓. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

---

[๑๕]อุทัย บุญประเสริฐ, **หลักสูตรและการบริหารวิชาการของโรงเรียน,** (กรุงเทพมหานคร : เอส ดี เพรส, ๒๕๔๐) หน้า ๓๖.

[๑๖]ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ,** (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี,๒๕๔๓), หน้า ๔-๕.

๓.๑ การจัดสื่อเกี่ยวกับการเรียนการสอน

๓.๒ การจัดห้องสมุด

๓.๓ การนิเทศการสอน

๔. การวัดผลและการประเมินผล

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กำหนดขอบข่ายหลักของงานวิชาการเอาไว้ดังนี้[๑๗]

๑. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

๒. งานบริหารหลักสูตร

๓. งานสื่อและนวัตกรรม

๔. งานวัดผลและประเมินผล

๕. งานนิเทศภายใน

๖. งานส่งเสริมวิชาการ

รุจิร์ ภู่สาระ และจันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ มี ๕ ประการด้วยกัน ได้แก่[๑๘]

๑. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๓. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

๔. การนิเทศการศึกษา

๕. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบงานด้านวิชาการเพื่อกระจายอำนาจ ไปยังสถานศึกษาให้มีความอิสระคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีขอบข่ายงานและภารกิจดังนี้[๑๙]

๑. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๓. งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน

---

[๑๗]ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, **การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ๒๕๓๖), หน้า ๕-๖.

[๑๘]รุจิร์ ภู่สาระและจันทรานี สงวนนาม, **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕) หน้า ๕๑.

[๑๙]กระทรวงศึกษาธิการ, **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** ,(กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖), หน้า ก.

๔. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๕. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๖. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

๗. การนิเทศการศึกษา

๘. การแนะแนวการศึกษา

๙. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๑๐. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

๑๑. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

๑๒. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า จากแนวคิดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของนักการศึกษาจะเห็นว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษาและมีงานย่อยๆต่างที่สนับสนุนด้านนี้อยู่มากซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่านักการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการไว้ ๖ ด้านดังนี้ ๑. ด้านการบริหารหลังสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ๒. ด้านการบริหารงานด้านการเรียนการสอน ๓. ด้านการบริหารวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ๔. ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล ๕.ด้านการบริหารงานห้องสมุด ๖.ด้านการบริหารประชุมอบรมทางวิชาการ

การบริหารงานวิชาการแบ่งออกเป็น ๖ ด้าน

๑. การจัดการเรียนการสอน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียน จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกสิ่งเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งหลักในการจัดการเรียนการสอนมี ดังนี้

สุบิณ จันทะนันท์ กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักเรียนและนักเรียนได้ปฏิบัติมากที่สุดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนทำร่วมกัน ถ้าจะแยกเป็น ๒ ส่วน ก็คือการเรียนคือกิจกรรมที่นักเรียน

ทำ และการสอนก็คือกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างนี้ทำไปพร้อมๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่าการเรียนการสอน[๒๐]

๑.๑ กระบวนการจัดการเรียนการสอน

จากหลักการการจัดการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนการสอนจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ ระบุว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๒๔ กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้[๒๑]

๑.จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

๓. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

๖. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึง หลักในการ จัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีรายละเอียดในการ จัดการเรียนการสอน ดังนี้[๒๒]

---

[๒๐]สุบิณ จันทะนันท์, “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสุรินทร์”, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๓), หน้า ๒๓.

[๒๑]กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ .ศ.๒๕๔๕**, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒.

๑. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานกา
สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา
ตนเองได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามาร
พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทาง
สมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

๒. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวน การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการแก้ไขพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อใ
สามารถเลือกใช้ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนแ
ผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

๔.๑ บทบาทของผู้สอน

---

[๒๒]กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศ** ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑), หน้า ๒๐-๒๗.

๑. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

๒. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

๔. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

๕. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

๖. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

๗. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

๔.๒ บทบาทของผู้เรียน

๑. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

๒. เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ลงมือปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทาง สมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมสิ่งที่ได้เรียนรู้ ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างมีชุดปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครูประเมินตลอดถึงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนถึงผู้บริหารจะต้องสนับสนุนส่งเสริม นิเทกำกับติดตามให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนจัดหาสื่อการเรียนการสอน และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

(๑) ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

งานหลักสูตรนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

อำนาจ จันทร์แป้น ได้กล่าวว่าความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

๑. หลักสูตรในฐานะเป็นวิชาและเนื้อหาวิชา เป็นการมองหลักสูตรว่าเป็นวิชาและเนื้อหาวิชาที่ครูจะต้องสอนและนักเรียนจะต้องเรียน

๒. หลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ ซึ่งหมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่ผู้เรียนได้รับการแนะแนวของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๓. หลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนของโอกาสการเรียนรู้ "แผนประสบการณ์" หลักสูตรที่สมบูรณ์ควรจะประกอบด้วยแผนการหรือเจตนารมณ์ ซึ่งจุดเน้นจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะที่จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ แต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ ของหลักสูตร ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ หรือการสอนและการประเมินผล

๔. หลักสูตรเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ต้องดำเนินการเป็นกระบวนการ โดยตระหนักในความสำคัญของผู้เรียนและให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นให้มากที่สุด[๒๓]

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้และสรุปประเด็นไว้ดังนี้[๒๔]

๑. การวางแนวการใช้หลักสูตร เป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับมีส่วนร่วมในการปฏิบัติรวมทั้งโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายการนำหลักสูตรไปใช้ในการประเมินหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับแนวนโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐ ดังนั้น หลักสูตรย่อมจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อความเหมาะสมในนโยบายของรัฐและสภาพเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

๒. การเตรียมตัวของผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้

๒.๑ การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

๒.๒ การเตรียมการใช้หลักสูตร

---

[๒๓]อำนาจ จันทร์แป้น, **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน,** เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๒), หน้า ๓.

[๒๔]คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, **คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๔.

๒.๒.๑ ผู้บริหารเตรียมตัวอย่างไร

๒.๒.๒ ครูผู้สอนเตรียมตัวอย่างไร

๒.๒.๓ ผู้มีหน้าที่นิเทศและผู้เกี่ยวข้องเตรียมการอย่างไร

๒.๓ การนำหลักสูตรไปใช้จริงตามหลักสูตร

๒.๓.๑ ครูผู้สอนกับการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ เช่น

๑) ดูตารางสอน

๒) ศึกษาแผนการสอน

๓) แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผลและเกณฑ์ต่างๆ

๔) ประเมินผลก่อนเรียน

๕) ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนและยึดแนวดำเนินการตามที่เอกสารหลักสูตรกำหนด

๖) ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และทักษะกระบวนการ

๗) ประเมินผลหลังเรียน

๘) สอนซ่อมเสริม

๒.๓.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ

๑) จัดครูเข้าสอนตามความถนัดหรือความเหมาะสมเพื่อให้ครูผู้สอนได้สอนอย่างเต็มความสามารถไม่คับข้องใจ

๒) สนับสนุนการสอนโดยจัดหางบประมาณ เอกสารวัสดุ อุปกรณ์ให้อย่างพอเพียงและทันเวลา

๓) ดำเนินการนิเทศภายในโดยการใช้เทคนิค วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น การสนทนาทางวิชาการ การสังเกตการณ์สอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น

๔) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน โดยการชมเชยยกย่องให้ปรากฏเมื่อมีผลงานที่น่าพอใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

๒.๓.๓ ผู้มีหน้าที่นิเทศกับการใช้หลักสูตร

๑) ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แผนการสอน เครื่องมือวัดผลและประเมินผล การกรอกสมุดประจำชั้นว่ามีปัญหาอย่างไรแล้วให้ข้อเสนอแนะ

๒) สังเกตการณ์สอนแล้วให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาที่พบ

๓) ใช้แบบสำรวจปัญหาจากความคิดเห็นของครูผู้สอนมาวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาที่คนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

๔) วางแผนและประสานงานให้มีการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรที่ได้ผลดี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตน

๒.๓.๔ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

๓. บทบาทของบุคลากรที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

๓.๑ บทบาทของครูผู้สอน

๓.๑.๑ ศึกษาเด็ก

๓.๑.๒ ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู เอกสารเพิ่มเติม

๓.๑.๓ เตรียมการสอน

๓.๑.๔ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓.๑.๕ ประเมินผล

๓.๒ ผู้บริหาร

๓.๒.๑ การติดตามผล

๓.๒.๒ การบริหารหลักสูตร

๓.๒.๓ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ

๓.๒.๔ การประชาสัมพันธ์

๓.๓ ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๓.๑ การติดตามผล

๓.๓.๒ การบริหารหลักสูตร

๓.๓.๓ การเสริมกำลัง

๓.๓.๔ การประสานงาน

๓.๓.๕ การนิเทศ

๔. การประเมินผลการใช้หลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของการนำหลักสูตรไปใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการหลักสูตรว่ามีมากน้อยเพียงใด เอกสารเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือเป็นการจัดหาและรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนภาพของการปฏิบัติงานซึ่ง

เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและทำให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการใช้หลักสูตรและปฏิบัติงานที่จะดำเนินการต่อไป[๒๕]

ไพฑูรย์ เจริญพันธุวงศ์ ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล รวมถึงด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิผล แยกได้ ดังนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นการตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยพิจารณาจากความมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วนำไปกำหนดรายละเอียดเพื่อให้สอนได้ ซึ่งจะออกในรูปของประมวลการสอน โครงการสอน และแผนการสอน

๒. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานวิชาการนั่นเอง เช่น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพ

๓. การสอนของครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ซึ่งผู้สอนจะต้องรู้ เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วหาวิธีการเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร [๒๖]

ดุษฎี พงศ์ศาสตร์ ได้กล่าวว่า ความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในฐานผู้นำหลักสูตรอันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารหลักสูตร จะต้องมีพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

๑. ศึกษาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องสนใจ ทำความเข้าใจหลักสูตรโดยละเอียดถี่ถ้วนกระจ่างชัดทุกแง่ทุกมุมจนสามารถ

๑.๑ แปลออกมาเป็นแนวปฏิบัติได้

๑.๒ กำหนดผู้รับผิดชอบได้

๑.๓ ชี้แจง แนะนำ ครูผู้สอนได้

๒. ชักนำและวางมาตรการให้ครูผู้สอนสนใจ เข้าใจหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้าใจหลักการและจุดหมายของหลักสูตรอย่างแจ่มชัดจนจำได้ จึงจะทำให้การเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ มีคุณภาพประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

๓. ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องเป็นคนแรกในโรงเรียนทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรซึ่งมีอยู่เสมอรีบทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงขยายความและตีความให้ชัดเจน กำหนดแนวปฏิบัติและชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว

---

[๒๕]ชุดฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ สปจ. สปอ. / ก การนำหลักสูตรไปใช้ **"สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ"** ๒๕๓๔), หน้า ๑๐๕ – ๑๓๙.

[๒๖]ไพฑูรย์ เจริญพันธุวงศ์, **การบริหารการศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๒๙), หน้า ๑๘๕ – ๑๘๖.

๔. ควบคุมและติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารต้องเอาใจใส่สอดส่อง ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริม และนิเทศครูอาจารย์ให้ดำเนินตามแนวปฏิบัติที่วางไว้ ขณะเดียวกันก็ติดตามการทำงานทุกระยะด้วยการสังเกต หรือกำหนดวิธีการเป็นเอกสาร หลักฐานอื่นใดตามความเหมาะสมกับแนวปฏิบัติต่อไป[๒๗]

(๒) ด้านการบริหารงานการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนเลยที่เดียวโรงเรียนจะดีมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการจุดการเรียนการสอนสำคัญ สำหรับการจัดการเรียนการสอนนั้นมีนักศึกษาได้เสนอแนวไว้ดังนี้

สวัสดิ์ สายประสิทธิ์ มงคล สำอาง และสมบูรณ์ วัฒน์วรพงศ์ ได้กล่าวว่า การเรียน หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดผลของการเรียน ในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ส่วนการสอน หมายถึง ความพยายามของบุคคลๆ หนึ่งหรือหลายๆ คนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้[๒๘]

วัลลภ กันทรัพย์ ได้กล่าวเน้นถึง การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ ๒ ประการ คือ[๒๙]

๑. ไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามต้องสอนให้ถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. ต้องสอนให้ผู้เรียนรับรู้กระบวนการและนำไปใช้ได้

บุญชม ศรีสะอาด ได้กล่าวว่า การเรียนต้องอาศัยการสอนซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนการสอน หมายถึง การจัดดำเนินการของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมด้วยตนเอง[๓๐]

---

[๒๗]ดุษฎี พงศ์ศาสตร์, **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารหลักสูตรและการนำไปใช้,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕), หน้า ๔๓.

[๒๘]สวัสดิ์ สายประสิทธิ์, มงคล สำอาง และสมบูรณ์ วัฒน์วรพงศ์, **คู่มือสอบและปฏิบัติราชการตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยฯ ทุกตำแหน่ง,** (กรุงเทพมหานคร : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิคอาร์ต, ๒๕๓๕), หน้า ๕๘๔.

[๒๙]วัลลภ กันทรัพย์, **ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอนที่เน้นกระบวนการ,** (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๔), หน้า ๘ – ๑๐.

[๓๐]บุญชม ศรีสะอาด, **การพัฒนาการสอน,** (กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๗), หน้า ๑ – ๒.

กุลชลี ค้าขาย ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลการสอนหรือสมรรถภาพการสอนว่า ครูควรมีความสามารถ ดังนี้[๓๑]

๑. การเตรียมการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ก่อนเข้าห้องเรียน

๒. การประเมินตัวผู้เรียน จะต้องระบุขอบข่ายหรือระดับความสามารถและลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน

๓. การวางแผนการสอน หมายถึง การเตรียมรูปแบบการสอนเพื่อที่จะเชื่อมช่องว่างระหว่างความสามารถเบื้องต้นที่จะประเมินได้จากตัวผู้เรียนกับความสามารถที่จะเกิดขึ้นใหม่

๔. การสอน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

๕. การประเมินผล เพื่อจะให้ทราบว่าการสอนประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

กนกนันท์ วรรณภาส ได้กล่าวว่า สมรรถภาพการสอนหรือประสิทธิผลการสอนว่าครูควรมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังนี้[๓๒]

๑. ด้านการวางแผนการสอน

๒. ด้านความเข้าในในตัวเด็ก

๓. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

๔. ด้านการใช้สื่อการสอน

๕. ด้านการวัดผลประเมินผลการสอน

ไพโรจน์ มงคลสินธุ์ ได้กล่าวว่า สมรรถภาพการสอนหรือประสิทธิผล การสอนไว้ว่าควรมีองค์ประกอบ ดังนี้[๓๓]

๑. การประเมินผลการเรียน

๒. การเตรียมการสอน

๓. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๔. การเสริมสร้างทักษะกับนักเรียน

๕. การสรุปท้ายบทเรียนหลังการสอน

---

[๓๑]กุลชลี ค้าขาย, **ครูยุคใหม่ คิดใหม่ ทำใหม่ : บัญญัติ ๑๐ ประการ,** (กรุงเทพมหานคร : เอกซ์เปอร์เนท., ๒๕๔๐), หน้า ๓ – ๔.

[๓๒]กนกนันท์ วรรณภาส, **๒๕ ข้อที่ไม่ควรผิดพลาดของครูยุคใ , (**กรุงเทพมหานคร : เอกซ์เปอร์เนท., ๒๕๔๐), หน้า ๒๘.

[๓๓]ไพโรจน์ มงคลสินธุ์, **ประสิทธิผลของการสอน,** (กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๓๐.

๖. การวัดผลและประเมินผลการสอน

จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิผลการสอนของครู หมายถึง การบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานกานสอน การวัดและประเมินผล

(๓) ด้านการบริหารวัสดุและสื่อการเรียนการสอน

งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนี้ไว้

กรมวิชาการ ให้ความหมายของงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับครูและวัสดุสำหรับนักเรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นได้ดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพ[๓๔]

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การบริหารวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ผู้บริหารควรนำไปพิจารณาดำเนินการ ได้แก่ จัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่ งพอและครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการสำรวจความต้องการในการวางแผนเพื่อจัดหาและดำเนินการจัดบริการ จัดทำผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักใช้ รู้จักเก็บรักษา ครูมีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน จัดให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งผลิตสื่อและบริการสื่อแก่ครูสอนส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนหรือวิธีการใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ แสวงหาแหล่งวิทยากรที่เป็นสื่อการเรียนการสอนในชุมชนหรือในท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานที่ประกอบการการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยการสังเกตการณ์สอน การดูแผนการสอน สถิติการยืมสื่อ[๓๕]

---

[๓๔] **คู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๖), หน้า ๖๖ – ๖๗.

[๓๕] สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๖-๗.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่าผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสื่อการสอน ไว้ดังนี้[๓๖]

๑. ฝ่ายบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

๑.๑ เข้าใจงานสื่อการสอน ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ โดยให้สนับสนุนและส่งเสริมการใช้สื่อการสอน

๑.๒ มีนโยบายและวางแผนการจัดโครงการงานสื่อการสอน

๑.๓ มีความรู้ความสามารถ ช่วยจัดและอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อการสอน

๑.๔ จัดให้มีอาคารสถานที่งบประมาณ บุคลากรแก่งานสื่อการสอน

๒. หัวหน้างานสื่อการสอน เป็นบุคคลที่จะทำให้งานของสื่อการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบมี ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน นักศึกษา และครูอาจารย์ที่จะใช้บริการสื่อการสอน

๒.๒ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา โสตทัศนศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่เหมาะสม

๒.๓ บริการสื่อการสอนแก่ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึ ตลอดจนการจัดกิจกรรมด้านนี้ของสถานศึกษา

๒.๔ รับผิดชอบ เก็บรวบรวม ดูแล บำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

๒.๕ ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

๒.๖ เสนอและรับผิดชอบโครงการสื่อการสอน ตลอดจนการประเมินผลและการจัดทำรายงานนอกจากหัวหน้างานแล้ว งานสื่อการสอนควรจะมีผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน ดังนี้

๑. ช่างเทคนิคด้านการออกแบบ และเขียนแบบ สำหรับการผลิตสื่อการสอนด้านกราฟฟิกส์ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์

๒. ช่างภาพ สำหรับผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ เช่น สไลด์ ฟิลม์ภาพยนตร์ วิดีโอเทป ตลอดจนงานถ่ายภาพทั่วไป

---

[๓๖]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ,** (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ ฯ, ๒๕๓๕), หน้า ๒๔๕ – ๒๔๗.

๓. ช่างอิเลคทรอนิกส์ สำหรับการควบคุมการใช้ การบำรุงรักษาตลอดจนการซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องฉาย เครื่องเสียง เครื่องมือวัดเทปถ่ายทำวีดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีราคาแพงจัดต้องการบุคลากรที่มีความรักและเอาใจใส่งานในด้านนี้

๔. เจ้าหน้าที่ธุรการประจำงานโสต ได้แก่ การเบิกจ่ายบริการและงานธุรการอื่นๆ

๓. คณะกรรมการบริหารงานสื่อการสอน เป็นงานที่จะให้คำปรึกษาการวางนโยบายและการวางแผนการบริหารและบริการงานสื่อการสอน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสื่อการสอนมี ดังนี้

๓.๑ ประชุมเพื่อพิจารณานโยบายการวางโครงการของงานสื่อการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๓.๒ ประสานงานการจัดหาและบริการงานสื่อการสอนให้กับสถานศึกษา

๓.๓ การประชาสัมพันธ์ด้านสื่อการสอน

๓.๔ การประเมินผลงานและติดตามผลด้านสื่อการสอน

๓.๕ การเป็นที่ปรึกษาและการช่วยแก้ปัญหาในงานสื่อการสอน

นอกจากบุคลากรที่บริหารงานสื่อการสอนและให้บริการสื่อการสอนแล้วยังมีบุคลากรที่ใช้สื่อการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ครูอาจารย์ ซึ่งควรมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑. ครูอาจารย์ควรฝึกการใช้สื่อเป็นอุปกรณ์การสอน และใช้ให้ถูกวิธี

๒. เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการใช้สื่อเป็นอุปกรณ์การสอนและจำเป็นต้องใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิผลมากขึ้น

๓. ครูอาจารย์ควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้ใช้สื่อการสอน

๔. หากครูอาจารย์ใช้สื่อการสอนไม่ถูกต้อง งานสื่อการสอนควรมีบริการใช้สื่อตลอดจนการสาธิตและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อให้กับครูอาจารย์

(๔) ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอน คือ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้ทราบถึงการพัฒนาการของผู้เรียนว่าเป็นอย่างไร มีจุดบกพร่องตรงไหน มาน้อยเพียงใด รวมทั้งตัวผู้สอนด้วยเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ประสิทธิภาพมากขึ้น

นิพนธ์ กินาวงศ์ ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ทำควบคู่กัน โดยปกติการประเมินผลในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายมี ๒ ประการ คือประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลเพื่อตัดสินการเรียน [๓๗]

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญของระเบียบประเมินผลการเรียน ไว้ดังนี้[๓๘]

๑. การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินข้อนี้มุ่งหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานตลอดจนความพร้อมด้านอื่นๆ อยู่ในสถานะที่สามารถเริ่มเรียนในบทเรียนใหม่ได้หรือไม่

๒. การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินส่วนนี้มุ่งหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนมากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

๓. การประเมินสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินตัดสินความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ระดับใด ควรสอบผ่านหรือไม่

ระเบียบการประเมินผลการเรียน หมว ๒ มีกำหนดที่สอดคล้องกับแนวการประเมินผลการเรียนข้างต้น ดังนี้

๑. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียน ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของผู้เรียน

๒. ระหว่างภาคเรียน ให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นไว้ในสุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์

๓. เมื่อถึงปลายภาคเรียนหลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้ว มีการประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยให้เลือกประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญให้คลอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียน

---

[๓๗]นิพนธ์ กินาวงศ์, **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศก** , (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิฆเนศ, ๒๕๓๓), หน้า ๗๒.

[๓๘]สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **คู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๔,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว, ๒๕๓๖), หน้า ๑๑๔ – ๑๑๖.

ตามระเบียบการประเมินผลใช้คำว่า การประเมินผล ไม่ใช้ วัดผลและประเมินผล ความหมายว่า การประเมินผลแต่ละขั้นตอนนั้นอาจใช้วิธีการได้หลายวิธีคือ ๑) การสังเกต ๒) การสัมภาษณ์ ๓) การสอบถาม ๔) การทดสอบ ๕) ข้อมูลจากการจดบันทึกโดยวิธีต่างๆ

การสังเกตและการสัมภาษณ์มักจะได้ข้อมูลที่เป็นการจดบันทึกรายการพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งไม่เป็นตัวเลขหรือคะแนนเหมือนการใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบบางกรณีอาจใช้เพียงการสังเกตหรือการทดสอบเพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่บางกรณีอาจต้องใช้หลายวิธีประกอบกันเพื่อความถูกต้อง การประเมินที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ คือ การประเมินผลตามข้อ ๓ และข้อ ๔

การประเมินระหว่างภาคเรียนซึ่งผู้สอนต้องประเมินการเรียนของนักเรียนเป็นระยะๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินการผ่านจุดประสงค์

การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน ก็คือ การประเมินเพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งด้านการเรียนของนักเรียน และข้อบกพร่องด้านการสอนของค การประเมินในส่วนนี้จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอาจใช้วิธีการสังเกตการซักถามและทดสอบย่อย ใช้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ทั้งทางด้านการเรียนของนักเรียน และด้านการสอนของครู

การประเมินการผ่านจุดประสงค์จะต้องกระทำเป็นระยะๆ เพื่อเก็บคะแนนเพื่อนำไปใช้พิจารณาตัดสินการผ่านจุดประสงค์ คำว่า เป็นระยะๆ ในที่นี้ควรเป็นดุลยพินิจของครูผู้สอนว่าน่าจะกำหนดระยะการประเมินเพื่อเก็บคะแนนอย่างไร อาจจะประเมินที่ละบทเรียนหรืออาจรวมกันที่ละหลายๆ บทเรียน แล้วจึงประเมินก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะมีเนื้อหามากน้อยเพียงไหน

การประเมินสรุปผล ได้แก่ การประเมินปลายภาคหรือปลายปี เช่น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งต้องเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ โดยให้พฤติกรรมเป้าหมายคลอบคลุมทั้งด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและให้เน้นกระบวน การประเมินส่วนนี้สำหรับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยควรใช้การทดสอบข้อเขียนและสอบปฏิบัติ

อำภา บุญช่วย ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนและบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการวัดผลประเมินผล ดังนี้[๓๙]

การจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อทราบว่าการ

---

[๓๙]อำภา บุญช่วย, **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน,** พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๑๔๑ – ๑๔๒.

เรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น การวัดผลและประเมินผล นับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งเพราะจะทำให้ทราบถึงผลการเรียนรู้ของนักเรียนว่ามีประสิทธิผลและบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ซึ่งปกติจะมีจุดมุ่งหมาย ๒ ประการ คือ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

ผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เช่น ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน มาตรฐานในการสอบวัดผลการเรียนแบบรายงานผลแก่ผู้ปกครอง เป็นต้น

๒. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอน เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโรเนียวตลอดถึงเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

๓. พยายามส่งเสริมครูผู้สอนให้มีความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล โดยการจัดฝึกอบรม ประชุมสัมมนา เป็นต้น

๔. จัดตารางสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและคุมสอบเจ้าหน้าที่ได้ทราบ

๕. จัดให้มีการประเมินผลเครื่องมือวัดผลประเมินผล เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

(๕) ด้านการบริหารงานห้องสมุด

ด้านห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต้องจัดให้มีในโรงเ
สถานศึกษาเพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมวิทยาการต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสืออ่านประกอบเพื่อสนับสนุนให้การ ดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดหมายของการศึกษา

กรมวิชาการ ได้กล่าวว่า ห้องสมุด หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมหนังสือต่างๆ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุ เช่น แผนที่ แผนภูมิ วีดีทัศน์ แถบเสียง วิทยุไว้อย่างมีระบบเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก[๔๐]

---

[๔๐]กรมวิชาการ, **คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๖), หน้า ๑๔๘.

อาคม จันทสุนทร ได้กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งวิทยาการ เป็นที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ค้นคว้าเพิ่มเติม[๔๑]

ยินดี เงินสะอาด ได้กล่าวว่า การจัดห้องสมุด คือ การจัดศูนย์วิชาการที่เปิดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง ห้องสมุดควรจัดชั้นล่างของอาคาร เพื่อให้นักเรียนเข้าใช้ได้สะดวก มีหนังสือมากชนิด สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ควรมีหนังสือ ๓ เล่ม ต่อนักเรียน ๑ คน ที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดควรสะดวกสบาย ภายในห้องควรมีอากาศปลอดโปร่งเย็นสบายชวนอยากให้นั่ง มีโต๊ะพิเศษไว้บริการนักเรียนที่มีเวลาและอยากทำงานนอกห้องเรียนก่อนกลับบ้าน[๔๒]

อัมพร ปั้นศรี ได้กล่าวว่า การจัดบริการห้องสมุดว่ามีวัตถุประสงค์ ดังนี้[๔๓]

๑. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และนโยบายของโรงเรียนให้สำเร็จดังวัตถุประสงค์ หรือให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. จูงใจหรือปลูกฝังนิสัยให้รักการอ่าน การเขียน

๓. ส่งเสริมให้มีนิสัยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๔. ให้การแนะแนวการอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกหนังสือได้เหมาะสมกับความต้องการในโอกาสต่างๆ

๕. ฝึกนิสัยให้มีทักษะในการอ่าน การศึกษาค้นคว้า จนเป็นนิสัยติดตัวไปในภายหน้า

แนวทางปฏิบัติในการบริหารห้องสมุด มี “สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ”

๑. จัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน

๒. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับห้องสมุดให้เพียงพอ

๓. จัดให้มีผู้รับผิดชอบห้องสมุด

๔. จัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดให้เพียง

---

[๔๑]อาคม จันทสุนทร, **ชุดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การวางแผนและการบริหารงานโรงเรียน,** (อุบลราชธานี : สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๓๗), หน้า ๘.

[๔๒]ยินดี เงินสะอาด, “การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง”, **ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.,** (สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, ๒๕๓๑), หน้า ๓๓.

[๔๓]อัมพร ปั้นศรี, **วิชาบรรณารักษ์ศาสตร์,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๒), หน้า ๑๗-๑๘.

๕. จัดทำทะเบียนหนังสือ สถิติการใช้บริการและการยืมหนังสืออย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

๖. แสวงหาแหล่งทรัพยากรเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุด

๗. สนับสนุนให้ครูใช้ห้องสมุดในการพัฒนาการเรียนการสอน

๘. จุดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

๙. ติดตามและดูแลการดำเนินงานของห้องสมุด

๑๐. ประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

(๖) ด้านการบริหารจัดประชุมอบรมทางวิชาการ

การประชุมอบรมทางวิชาการเป็นอีกงานหนึ่งที่จะช่วยให้ครูมีความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย และยังเป็นวิธีการที่จะทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันด้วย การประชุมอบรมทางวิชาการ คือ กิจกรรมที่ผู้บริหารจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ครูมีความจำเป็นต้องแสวงหาและได้รับความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ๒๕๓๖ กำหนดให้ผู้บริหารปฏิบัติงานด้านการจัดประชุมอบรมทางวิชาการ ดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเพื่อการวางแผน กำหนดเรื่องที่จะประชุมแล้วจัดให้มีการประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาของงานวิชาการในโรงเรียน โดยครูผู้มีความรู้ ความสามารถในโรงเรียนหรือเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร สนับสนุนให้ครูมีโอกาสไปเข้ารับการประชุมอบรมทางวิชาการที่สถาบันหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้นเพื่อนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรเพื่อจัดประชุมอบรมทางวิชาการ ประเมินผลการประชุมทุกครั้งแล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนและการประชุมอบรมครั้งต่อไปให้มีการรายงานผลประชุมอบรมหรือสัมมนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทุกครั้ง ผู้บริหารจะต้องจัดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการประชุมอบรมและอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานครั้ง[๔๔]

---

[๔๔] คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **คู่มืออบรมปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๖), หน้า ๘.

อุทัย ธรรมเตโช มีทัศนะว่า งานประชุมอบรมทางวิชาการ หมายถึง กรรมวิธีหรือกระบวนการเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน[๔๕]

สนอง เครือมา กับวิสิฐ วงศ์จิตราทร ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับงานประชุมอบรมทางวิชาการเป็นขั้นตอน ดังนี้[๔๖]

๑. สำรวจสภาพปัญหาความต้องการ

๒. จัดทำแผนโครงการ

๓. ประชุมอบรมทางวิชาการ สำรวจความพร้อมด้านอุปกรณ์ บุคลากร สถานที่

๔. กำหนดทางเลือกแบบการประชุม แบบการใช้เทคนิคและเครื่องมือใช้เวลากี่วัน ใช้สถานที่ใดดำเนินการ

๕. สร้างเครื่องมือและสื่อ เช่น เอกสารประกอบการประชุมอบรมทางวิชาการ คู่มือแฟ้มเอกสาร ตรวจการประชุมอบรมทางวิชาการ ขั้นดำเนินการตามแผน

๖. ประเมินผลและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

สมเดช สีแสง ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงานประชุมอบรมทางวิชาการ ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. วางแผนงานประชุมอบรมทางวิชาการ โดยศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการทำแผนการประชุมอบรม และจัดทำเอกสารสื่อต่างๆ

๒. ดำเนินตามแผนงานประชุมอบบรมทางวิชาการ

๓. ประเมินผลและรายงานผลการประชุมอบรมทางวิชาการ และในการประชุมอบรมทางวิชาการนั้น ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานการจัดประชุมอบรมทางวิชาการให้ลุล่วงไปด้วยดี[๔๗]

---

[๔๕]อุทัย ธรรมเตโช, **คู่มือสอบเลื่อนระดับข้าราชการ เล่ม ๓,** (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๓๑), หน้า ๒๓๔.

[๔๖]สนอง เครือมา กับวิสิฐ วงศ์จิตราทร, **คู่มือและปฏิบัติการ,** (นครสวรรค์ : วิสุทธิ์การพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๖๘.

[๔๗]สมเดช สีแสง, **คู่มือปฏิบัติการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา,** (ม.ป.ท., ๒๕๓๘), หน้า ๔๕๕.

๒.๑.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการ สามารถเปรียบได้กับงานประเภทใ ในสถานศึกษาที่ผู้บริหา สถานศึกษาต่างก็พยายามแสวงหาแนวทางที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดมาใช้ในการดำเนินงาน ลักษณะของการบริหารดังนั้นแนวทางการบริหารงานที่สำคัญซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เมื่อถูกนำไปใช้กับงานวิชาการจึงเรียกว่า **ยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารงานวิชาการ** สามารถจำแนกยุทธศาสตร์ออกได้ดังนี้ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๖ อ้างในสนธิรัก เทพเรณู)[๔๘]

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของทุกคน ให้ครอบคลุมประชากรวัยเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้วยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณการศึกษาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสร้างสังคมแห่งความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ใช้มิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการพัฒนาวิถีชีวิตเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมในวิถีชีวิตที่ดีงาม อยู่ร่วมกันในสังคมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อ ห้สถานศึกษาหน่วยงานทางการศึกษา ศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมมีการบริหารจัดการประสิทธิภาพโปร่งใสเป็นธรรมและเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารนอกจากจะมีความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดแล้ว จำเป็นจะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้งสี่ยุทธศาสตร์ จะต้องมีการบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปตามศักยภาพของตนเองในแต่ระดับการศึกษาและที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างสูงนั้น หน่วยงานการจัดการศึกษาและสถานศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน หากนำยุทธศาสตร์มารวมกับงานวิชาการแล้วอาจจะกล่าวได้ว่าสถานศึกษาเป็นฝ่ายสนับสนุนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทำให้ทัพหน้ารุกคืบได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการไม่ได้ดำเนินการไปอย่างเลื่อนลอย ไร้จุดหมาย หรือเพียงแต่ทำไปวันๆ เท่านั้น ซึ่งหากมีการดำเนินการไปลักษณะนี้ ความรู้ความสามารถประสบการณ์ของประเทศไทยก็จะถดถอยอย่างแน่นอน แต่การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหาร

---

[๔๘]สันติ บุญภิรมย์, **การบริหารงานวิชาการ,** (กรุงเทพมหานคร : บุ๊ค พอยท์, ๒๕๕๒),หน้า ๓๕-๓๖.

ต้องดำเนินการในเชิงของการพัฒนา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพื่อให้เด็กไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศชาติ

๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

หลักเบื้องต้นในการบริหารและทฤษฎีทางการบริหารในการทำงานทุกชนิดซึ่งที่สำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งในการทำงานก็คือการบริหารจัดการโดยธรรมชาติของมนุษย์จะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำงาน หรือมีการเกี่ยวข้องกันและเสมอกัน เพราะมนุษย์ไม่สามารถก้าวไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตัวคนเดียว

เฮนรี่ ฟาโยว (Henri Fayol) เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการหรือบางทีก็ถือกันว่าเป็นบิดาแห่งของการจัดการสมัยใหม่เขาเชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะและเขาสนใจที่จะศึกษาองค์การโดยรวมมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ๕ อย่างคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา หรือการสั่งการ การประสานงานและการควบคุม[๔๙]

ศิริอร ขันธหัตถ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารหรือการจัดการมีศัพท์ที่นิยมใช้อยู่ ๒ คำ ได้แก่ การจัดการและการปฏิบัติการ เป็นการอำนวยการการกระทำในลักษณะแนะนำหรือนำทางเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ[๕๐]

ดาฟท์ (Daft) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารคือ การทำให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยผ่านการวางแผนการจัดองค์กร การสั่งการและควบคุมทรัพยากรองค์กร[๕๑]

สรุปได้ว่า การบริหารเป็นวิถีทางในวงจรของการปฏิบัติงานและเป็นเทคนิคขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงาน ได้แก่แนวทางที่ผู้บริหารใช้การบริการจัดการ คือ ศาสตร์และศิลป์ในการใผู้อื่นทำงานและทำให้ประหยัดทรัพยากร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และเวลาให้ประสบความสำเร็ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

---

[๔๙]เฮนรี่ ฟาโยว (Henri Fayol) อ้างใน สมคิด มาวงศ์, "การศึกษาการบริหารตามหลักหลักธรรมภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด", **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑.

[๕๐]ศิริอร ขันธหัตถ์, **องค์การและการจัดการ,** (กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, ๒๕๔๑), หน้า ๒.

[๕๑]ดาฟท์ (Daft) อ้างถึงใน, พระครูอุทุมพร (แตงเนียม), "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดมะเดื่ออำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘.

๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิราภรณ์ รักษาศรี ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่ม กท. ๑๑ มหาสวัสดิ์สังกัดกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยงานด้านการประชุมอบรมทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานด้านการวัดผลประเมินผล งานด้านห้องสมุดโรงเรียนงานด้านการนิเทศการสอน งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และงานด้านเสื่อการเรียนรู้ตามลำดับ เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้งในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในประเด็น งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมากำหนดไว้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการกำกับตรวจสอบให้ครูจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตรงตามหลักสูตร งานด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จากการศึกษาหาคว และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโ และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดไตร่ตรอง งานด้านสื่อการเรีย ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและจัดทำสื่อการเรียนรู้ งานด้านการวัดผลประเมินผล ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการนิเทศการสอน ควรศึกษาสภาพและปัญหาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศ และงานด้านห้องสมุดโรงเรีย ควรมีการวางแผนการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนครูผู้สอนได้ใช้ห้องสมุดในการพัฒนาการเรียนรู้[๕๒]

---

[๕๒]จิราภรณ์ รักษาศรี, "การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่ม กท. ๑๑ มหาสวัสดิ์สังกัดกรุงเทพมหานคร", **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,** (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา), ๒๕๕๑, หน้า บทคัดย่อ.

ทิพย์รัตน์ ชมพูแสง ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมา ๓ ลำดับแรก ได้แก่ งานประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา ได้แก่ งานบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ งานวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และงานนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ยน้อย ๓ ลำดับสุดท้าย ได้แก่ งานจัดแหล่งเรียนรู้ งานพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และงานวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ครูที่มีตำแหน่งปัจจุบันต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยครูที่มีตำแหน่งครูประจำการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการโดยรวมมากกว่าครูที่มีตำแหน่งเป็นครูผู้ช่วย และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นและมีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาและสังกัดโรงเรียนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน [๕๓]

เรวัช บุญรอด ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒" ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลางทุกด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง มีเพียงเรื่องการจัดองค์กร หน่วยงานในด้านการงานแผนงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนทั่วไป ที่มีการปฏิบัติในระดับมาก การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกันด้านการวางแผนงานวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการงานแผนงานวิชาการ แตกต่างกันเรื่อง การจัดองค์กร หน่วยงานในการปฏิบัติงานวิชาการ การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการ การเตรียมอาคารสถานที่ ห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาการประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการตรวจสอบแบบทบทวนแผนงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันเรื่อง การจัดตารางนอนการจัดครูเข้าสอนการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ด้านการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกันทุก

---

[๕๓]ทิพย์รัตน์ ชมพูแสง, "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาล" จังหวัดนนทบุรี, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม), ๒๕๕๐, หน้า บทคัดย่อ.

เรื่อง ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันเรื่อง การสร้างเครื่องมือและเลือกใช้ในการวัดผล การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการสอบและการวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาด้านการวางแผนวิชาการ ควรมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายแนวปฏิบัติการกำกับติดตามและประเมินผลควรมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรให้มีโครงการพัฒนาด้านต่างๆ ควรจัดผู้รับผิดชอบงานและทำงานเป็นทีม ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตร ควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก ควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการนิเทศอย่างจริงจังและหลากหลายแนะนำ ด้านการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้ามีคู่มือและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนควรมีการวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดควรมีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรมีการพัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผล แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนทั่วไป ด้านการวางแผนงานวิขาการ ควรจัดให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ควรมีแผนปฏิบัติงาน และกิจกรรมที่ชัดเจนและต่อเนื่องควรจัดบุคลากรตรงตามความสามารถ ควรมีการประเมินผลแผนงานอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของการจัดการศึกษาชาติ ต้องจัดหลักสูตรที่ดีมีคุณภาพ และสอดคล้องกับนโยบาย แนวทางที่รัฐบาลกำหนด ส่งเสริมสนับสนุนการจัดเตรียมแผน สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ควรมีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายเทคนิคและวิธีการ ควรส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ควรจัดให้มีการนิเทศที่เป็นระบบมีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างจริงจัง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรมีการประเมินผล ด้านการวัดผลประเมินผล ควรมีการจัดทำคู่มือและเกณฑ์ที่ชัดเจนต่อเนื่อง ควรมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศของผลการเรียนอย่างเป็นระบบ[๕๔]

พิยัน ชิตสบกุล “การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ” เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายงานอยู่ในระดับมากที่สุด ๕ ด้าน ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการจัดการเรียนการสอน งานบริหารฝ่าย

---

[๕๔]เรวัช บุญรอด, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒” **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา), ๒๕๕๐, หน้า บทคัดย่อ.

วิชาการ งานนิเทศการสอน และงานสื่อการเรียนการสอน และอยู่ในระ บมาก ๑ ด้าน ได้แก่ งานวัดผลและประเมินการเรียนการสอน[๕๕]

อัญชลี โพธิ์ทอง "สภาพบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดสระบุรี" ผลการวิจัย พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน ๒๑- ๓๐ ปี ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดสระบุรี ต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกข้อ ครูที่เป็นเพศหญิง และเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดั .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารธุรการและการเงิน และด้านบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ครูที่มีอายุ ๒๕ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ และในด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี และอายุ ๒๕ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครู ที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ในด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง ๕ ด้านไม่แตกต่างกัน[๕๖]

ฉัตราภรณ์ สถาปิตานนท์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกาบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด ทั้งนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านครู ด้านสภาพทั่วไปของ

---

[๕๕]พิยัน ชิตสบกุล, "การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์บำเพ็ญ", เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), ๒๕๕๒, หน้า บทคัดย่อ.

[๕๖]อัญชลี โพธิ์ทอง, "สภาพบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดสระบุรี", **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๕๑, บทคัดย่อ.

สถานศึกษา ด้านชุมชน และด้านผู้บริหาร ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดในด้านผู้บริหาร มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีประเด็นเรื่องความรู้ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ส่วนประเด็นเรื่องการสร้างขวัญ กำลังใจ ของผู้บริหาร มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในอันดับท้ายที่สุด ด้านครู ความรู้ ความสามารถเรื่องหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด ด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีประเด็นเรื่องความพร้อมด้านอาคาร สถานที่มากที่สุด รองลงมาคือ ขนาดของสถานศึกษา ส่วนประเด็นเรื่อ· ความพร้อมด้านงบประมาณอยู่ในอันดับสุดท้ายด้านชุมชน มีระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีประเด็นเรื่องสภาพสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมของชุมชน และความพร้อมด้านสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองอยู่ในอันดับสุดท้ายประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ในรายด้านนั้นเรียงลำดับจากสภาพที่เป็นจริงจากมากไปหาน้อย คือการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดกิจกระ พัฒนานักเรียน การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการผลิตสื่อ การใช้การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ประกอบด้วย ๖ ตัวแปร เรียงลำดับน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ สภาพสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการ ความรู้ ความสามารถในเรื่องหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการ และการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และสามารถสร้างสมการในการพยากรณ์ได้[๕๗]

พระสมร อมโร (เพสังตึด)ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใ โรงเรียนเขตดุสิตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตดุสิตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและนักเรียน จำนวน ๒๓๔ คน จากโรงเรียนวัดน้อยนพคุณ โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนวัดราชาธิวาส โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร และโรงเรียนราชวินิตมัธยม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

---

[๕๗]ฉัตราภรณ์ สถาปิตานนท์, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ไ กรุงเทพมหานคร", **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,** พ.ศ.๒๕๕๐, หน้า บทคัดย่อ.

เป็นแบบสอบถามประมาณค่า ๕ ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด ผลที่ได้เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารและหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการบริหารวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานวัดและประเมินผล ด้านการบริหารการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านการบริหารงานห้องสมุด ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ รูให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง รวดเร็วและมีประสิทธิผลมากที่สุด รองลงมาคือ ครูให้ความสำคัญต่อการจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้อย่ นระบบและมีประสิทธิผลมากที่สุด รองลงมาคือติดตามช่วยเหลือแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็ระบบเชื่อถือได้ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ให้ความสำคัญต่อการผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนได้เองสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ความสำคัญต่อ การอธิบายชี้แจงให้คำปรึกษาแก่ครูเรื่องการวัดผลประเมินผลตามระเบียบได้เป็นอย่างดี ด้านการบริหารงานห้องสมุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ให้ความสำคัญต่อ ประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษาอย่างมีระบบ มากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก[๕๙]

พระครูปลัดบุญยัง ทุลฺลโภ (สุนทรวิภาต) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ๑. ด้านบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่น เมื่อเกิดปัญหาในโรงเรียนผู้บริหารมีการ ดการวางแผน ใช้งานบุคลากรให้เหมาะสมกับงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารนำผลการ

---

[๕๙] พระสมร อมโร (เพสังตึด) “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตดุสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑”, **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

ประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาปรับปรุงแผนการเรียนการสอนและมีการรายงานผลการปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ๒. ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมและติดตามผลการใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอน ทุกคนได้รับการพิจารณาให้มีความรู้พื้นฐานในการจัดการทำสื่อการ ๓. ด้านห้องสมุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดระบบการบริหารห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิชาการของโรงเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารรู้สาเหตุที่มีปัญหาในห้องสมุดโดยการจัดการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๔. การวัดผลประเมินผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสุพรรณบุรีเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลประเมินผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ผู้บริหารมีวิธีการแก้ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดผลหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดในโรงเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้กำหนดปฏิทินการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างชัดเจนในแต่ละภาคเรียนของทุกปีการศึกษา[๕๕]

พระอุเทน อุเทโน (สำรวยกูล) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง: ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑. ระดับความคิดเห็น ของนักเรียน ต่อความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และ ด้านสื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ

---

[๕๕] **พระครูปลัดบุญยัง ทุลฺลโภ (สุนทรวิภาต)**, "การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี", **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๘๐.

บริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และระดับผลการเรียน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ๓ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนที่นักเรียนเสนอแนะมีดังต่อไปนี้ ๑) ด้านหลักสูตร หลักสูตรมีเนื้อหาที่ยากต่อความเข้าใจของนักเรียน และหลักสูตรมีเนื้อหาไม่ทันตามยุคสมัย ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการดูแลเอาใจใส่ในบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมกับการเรียน นักเรียนจึงไม่ได้รับความสุขในการเรียนเท่าที่ควร ๓) ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสได้ทำกิจกรรมทางศาสนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับค; เพื่อน ๔) ด้านสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีการใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ไม่ทันสมัย นักเรียนจึงพัฒนาตนเองน้อย ๕) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจในการเรียน และมีการจัดนิเทศ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมน้อย ๖) ด้านการวัดและประเมินผล มีความยุติธรรมน้อย คะแนนจึงไม่เป็นตัวชี้วัดที่แท้จริง นักเรียนมีการนำผลการเรียนไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนน้อย ๔. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนที่นักเรียนเสนอแนะมีดังนี้ ๑) ด้านหลักสูตร ควรมีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับท้องถิ่นและให้ทันตามสถานการปัจจุบัน มีการปรับหลักสูตรตามความต้องการของนักเรียน ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดหาบุคลากรมาดูแล เอาใจใสในการเรียนสอนให้เพียงพอ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียน มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อนักเรียนจะได้รับความสุขในการเรียน ๓) ด้านการจัดกิจกรรม ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงออกด้านความคิดเห็น กับครูและเพื่อนที่เกิดประโยชน์ ต่อศาสนาและตนเอง ๔) ด้านสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดหาสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ให้พอเพียง ครูควรมีการพัฒนาการสอนที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียน ๕) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนควรจะมีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศ โดยจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วม และมีการจัดเป็นประจำเพื่อช่วยให้เข้าใจในการเรียน ๖) ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนควรมีการจัดรูปแบบในการวัดผลและประเมินผลตามลักษณะท้องถิ่นให้เป็นแบบมาตรฐาน และเพิ่มแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนมีการนำผลการเรียนไปปรับปรุงพัฒนาการเรียน ในทุกระดับชั้น[๖๐]

---

[๖๐] พระอุเทน อุเทโน (สำรวยกูล) ": ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา", **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า บทคัดย่อ.

พระครูสังฆรักษ์ชิษณุพงศ์ สนฺติมคฺโค (กฤดากร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้สื่อ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านโดยภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขาดการวางแผนในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการวางแผนด้านหลักสูตร ขาดงบประมาณในการสรรหาครูมาสอนในโรงเรียนขาดครูภาษาต่างประเทศ ขาดงบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์ นักเรียนไม่ให้ความสนใจ การจัดกิจกรรม ในโรงเรียน นักเรียนขาดความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันในการเรียนการสอน นักเรียนขาดความรับผิดชอบกับการวัดผลประเมินผล แนวทางการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ครูควรจัดแผนการเรียนการสอนด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยการจัดหาผู้เชียวชาญด้านหลักสูตรมาดำเนินการวางแผน ควรจัดหางบประมาณมาใช้ ในโรงเรียน ควรจัดหาครูชาวต่างชาติมาสอนในโรงเรียน ควรจัดหาคอมพิวเตอร์ ควรใช้สื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียน ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามัคคีกัน ควรให้นักเรียนช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนสนใจเกี่ยวกับ การสอบวัดผลประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง[๖๑]

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องงานวิจัย สรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตามที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีการวางแผนงานมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ให้พร้อมมากที่สุด โดยเฉพาะงานทางด้านวิชาการจะต้องร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาการปฏิบัติงาน เพื่อให้จุดมุ่งหมายตามขั้นตอนที่วางไว้ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพส่งผลต่อเยาวชนของชาติในที่สุด จะเห็นได้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก หากสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำการจัดการศึกษาก็เกิดประสิทธิผลสูงสุด

---

[๖๑]**พระครูสังฆรักษ์ชิษณุพงศ์ สนฺติมคฺโค (กฤดากร)** “การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร”, **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า บทคัดย่อ.

๒.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จากแนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

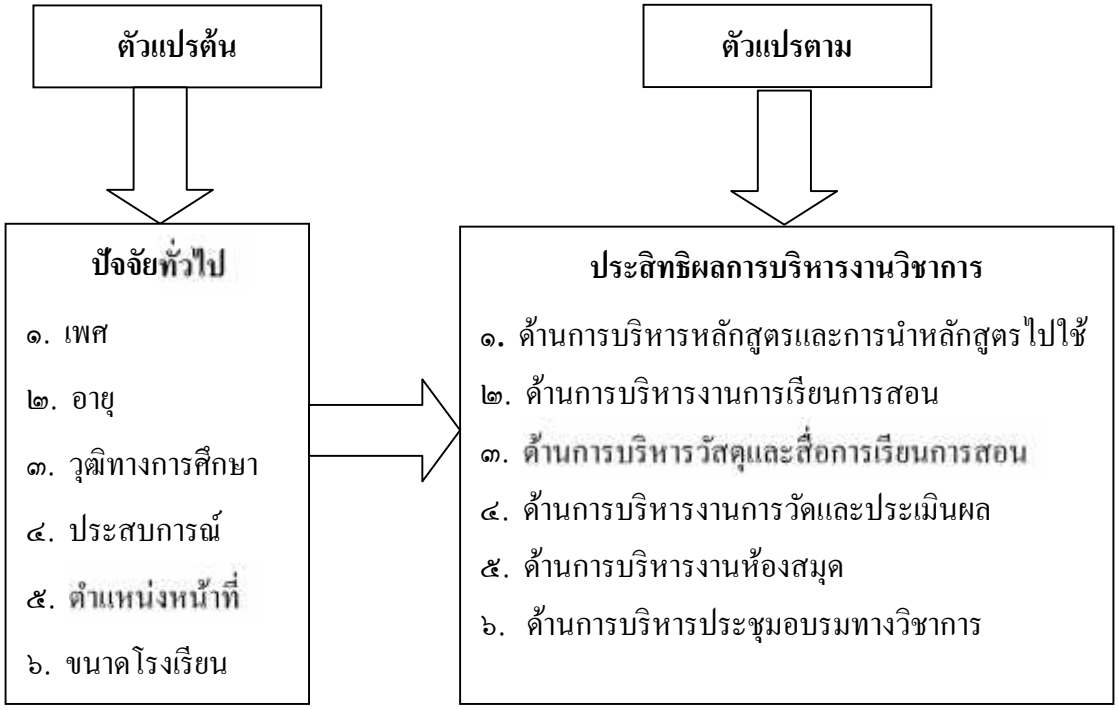

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย